

- helt tæt på historien

Sdr. Bjert Kirke

af Lokalhistorisk forening for Sønder Bjært Sogn - Copyright

Med sit karakteristiske tårn knejser Sdr. Bjert Kirke over landsbyen fra sin plads på sydbredden af Solkær å og fortæller om kirken som sognets samlingspunkt igennem mere end over 800 år.

Kirken i Sdr. Bjert er bygget i slutningen af den store kirkebyggeperiode i 1100-tallet under Valdemar d. Store (1157-82), da der efter kongefejderne mellem Svend, Knud og Valdemar og nedkæmpelsen af venderne blev rimelig fred og ro i landet.

Klimaet var i årene 950-1200 varmere end i vor tid, hvad navnet Grønland antyder. Det var medvirkende til, at befolkningstallet i Danmark på bare 200 år blev fordoblet, fra ca. ½ million til ca. én million i 1250. Det er også med til at forklare vikingetidens mange togter, og at man byggede store kirker. Mange steder var kongen eller velhavende enkeltpersoner bygherrer, og vi kender navnene på 4-5 store gårde i sognet, hvis ejere måske kunne stå bag opførelsen af kirken. I Valdemar Sejrs jordebog nævnes en kongsgård i Agtrup. Men det kan lige så godt have været sognets folk, der opførte denne kirke. Det vides ikke med sikkerhed.

Kirkens mure er massive, over én meter tykke kasse-mure, fyldt op med kampesten, der blev hentet på markerne rundt om. Det har været et enormt slidsomt arbejde på den tid, hvor hver eneste sten skulle bæres, køres eller slædes til byggepladsen med okse-spand. Der skulle bruges flere tusind sten. Det har været mange års arbejde, og det er ikke utænkeligt, at der er røget nogle sten fra nærliggende gravhøje med i købet. Teglsten i murværket, som f. eks. på den vestlige del af syd-muren, er noget der er muret op senere.

Under kirken er der fundet spor af en tidligere og langt mindre kirke.

Da det nuværende klinkegulv i kirkens midtergang blev lagt i 1954, så håndværkerne tydeligt i gruset i midtergangen aftegninger af stolpehuller, formentlig fra en tidligere trækirke. Men håndværkerne skyndte sig at dække dem til for ikke at blive afbrudt i arbejdet.

Trækirken har sikkert været en lille og mørk stavkirke, bygget af planker med den runde side udadtil og den flade indadtil. Gulvet var af ler og vinduerne små, for man kunne ikke lave glas endnu, så hvis de skulle lukkes for fugle, fluer og træk, blev det gjort med svineblærer.

Hvornår denne trækirke er bygget, ved man ikke noget om, men de fleste trækirker i Danmark blev bygget under Svend Estridsøn (1047-74).

Der har været en række gravhøje i området, som har sat sig spor i sognets historie.

Gården Thors i Binderup og bynavnet Vonsild, der betyder 'Odins høj eller kilde' eller 'Gudsdyrkelsesstedet, der er viet til Odin', vidner om, at der har været mennesker og helligsteder på stedet, før de kristne byggede kirken i Sdr. Bjert.

Det samme gælder gravhøje på Skamling og fundet af et fornemt gyldent pandesmykke med runeindskrift ved Straarup samt mange oldtidsfund i Agtrupskov. Og Påskehøj i Binderup har næppe altid haft det navn.

- Fotograf: Ikke angivet - cc-by-nc

- Fotograf: Ikke angivet - cc-by-nc

- Fotograf: Ikke angivet - cc-by-nc

- Fotograf: Ikke angivet - cc-by-nc